

TULEVAISUUSKUVA 2030 - Millainen on Suomen ruokajärjestelmän toimijoiden toimintaympäristö 2030?

- Ruokajärjestelmän kokonaiskestävyyden huomioinnista on muodostunut sen kehittämisen ja toiminnan perusta.** Ruokajärjestelmältä edellytetään kokonaiskestävyyttä ja läpinäkyvyyttä sekä palautumis- ja sopeutumiskykyä. Vastuullinen ja kestävä ruokajärjestelmä huomioi ihmisten, ympäristön ja taloudellisen hyvinvoinnin. Ilmastotoimet, kiertotalous, resurssiviisaus ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen ovat sisällä ruokaketjun kaikissa osissa.
- Tuotantolähtöisyydestä on siirrytty selkeästi kohti kysyntälähtöisyyttä. Kuluttajien valinnat ohjaavat ruokaketjun kaikkien osien valintoja.** Muutoksen taustalla ovat kuluttajien korostuneet arvopohjaiset valinnat, halu yksilöllisiin ravitsemusratkaisuihin, digitalisaation tarjoamat mahdollisuudet, ikärakenteen muutos ja kuluttajaryhmien monimuotoistuminen yleensä sekä polarisoitumisen kasvu. Myös pitkävaikutteiset muutokset taloudellisessa tilanteessa näkyvät kuluttajien valinnoissa useita vuosia.
- Vastuullisesti tuotetun suomalaisen ruoan ja ruoan tekijöiden arvostus sekä arvonlisä on kasvanut.** Ruokatuotannon korkean omavaraisuuden merkitys tunnustetaan laajasti keskeisenä osana huoltovarmuutta. Epävarmuus ruoantuotannon työntekijöiden saatavuudesta on lisääntynyt.
- Ruokajärjestelmä on siirtynyt vahvasti datatalouteen.** Ruokaketjun eri osissa tuotettua, kerättyä sekä talletettua tietoa jaetaan ja hyödynnetään laaja-alaisesti. Data on yhä tärkeämpi omaisuus, jota monet yritykset myyvät.
- Uusien teknologioiden ja digitalisaation nopea globaali kehitys on haastanut myös Suomen ruokajärjestelmää uudistumaan.** Uudet innovaatiot ovat mahdollistaneet uusia tapoja tuottaa, hankkia ja valmistaa ruokaa. Uusilla teknologisilla ratkaisuilla tuotettu ravinto on osa hyväksyttyä ruokatarjontaa.
- Ruoan proteiininlähteet ovat monipuolistuneet: kalan ja kasvipohjaisten proteiinien käyttö on lisääntynyt.** Ihmisten terveellisyshakuinen elämäntapa ja ruoan kansanterveydellinen merkitys huomioidaan ruoantuotannon painotuksissa ja poliittisessa päätöksenteossa.
- Globaalisti ruoan kysyntä on kasvanut merkittävästi.** Ilmastonmuutoksen vaikutuksesta ja viljelykuntoisen maa-alan vähentyessä ruoantuotanto on rajautunut suppeammalle alueelle ja ruoan turvallisuudesta sekä ilmastoystävällisyydestä on muodostunut globaali kilpailutekijä.
- Veden merkitys on kasvanut.** Puhdas vesi ja sen saatavuus luovat kilpailukykyä suomalaiselle ruokaketjulle sekä globaalia kysyntää vedelle.
- Ruoan jakelukanavat ovat asiakaslähtöisesti monimuotoistuneet ja monipuolistuneet.** Päivittäistavarakauppa säilyy vahvana ja kehittyy edelleen, samalla verkkokaupan ja foodservicen merkitys on kasvanut. Kuluttajat ovat aktiivisia toimijoita osana jakeluketjua. Ravintola-sektori on nousemassa vahvaan kasvuun, sillä ulkona syömisen ja take-awayn kasvun megatrendi jatkuu vahvana.
- Suomalaisen elintarvikeketjun rakennemuutos on edennyt merkittävästi.** Koko ruokaketjun kilpailukyky parantuu yhdistymisten, kansainvälistymisen, tehostamisen ja erikoistumisen kautta.